

Lausunto liitteeksi sosiaalilautakunnan lausunnon valmisteluun
Hallintokeskukselle

Vanhusneuvoston lausunto maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaluonnoksesta 2012

Helsingin vanhusneuvosto on tutustunut asiaan kokouksessaan 17.11.2011, jolloin asiasta oli alustamassa asunto-ohjelmapäällikkö Mari Randell. Myös kokouksessa 22.11.2011 asia oli keskusteltavana. Vanhusneuvoston puheenjohtaja Terhi Koulumies on toimittanut asiasta taustamateriaalia vanhusneuvoston jäsenten käyttöön.

Helsingin kaupungin tavoitteena on, että vanhusväestö asuisi mahdollisimman pitkään omissa kodeissaan ja tarvittavat palvelut tuodaan koteihin, mikäli vanhus ei pääse palvelujen piiriin. Tämä tuntuu olevan yleensä myös ikääntyvien oma toive.

MA -ohjelmaluonnosta vanhusväestön kannalta arvioitaessa huomio kiinnittyy ensisijaisesti kahteen näkökohtaan:

- **Vanhusväestö ei suunnitelman mukaan kuulu erityisryhmiin**
- **Esteettömyyden tavoite ei ole suunnitelmassa ns. punaisena lankana**

Suunnitelman peruslähdekohta on, että vanhusväestö ei ole erityisryhmä. Tästä seuraa, että **kaikessa korjaus- ja uudisrakentamisessa tulee huomioida esteettömyys siten, että myös apuvälineitä käyttävän vanhusväestön asuminen kaikissa asunnoissa on mahdollista. Katkeamattoman esteettömyyden tavoitteen** toteutuminen takaa, että esteetön asuntokanta on kaikkien ikäryhmien käytössä.

Vanhusneuvosto toivoo, että **rakentamisessa huomioidaan ikäryhmätarpeet**. Tosiasiassa vanhusväestö tuntuu toivovan yhä enemmän mahdollisuutta senioriasumiseen, yhteisöllisyyttä tukeviin taloihin, joissa on esteettömiä asuntoja samanhenkistä seuraa.

Vanhusneuvoston kanta on, että **vanhusten asumista tulisi keskittää palvelukeskusten ja monipuolisten vanhustenkeskusten läheisyyteen**. Tällöin vanhusten mahdollisuudet omatoimisesti käyttää hyödyksi keskusten palveluja paranisivat. Apua tarvitseville

kuljetuspalvelukin olisi yksinkertaista järjestää ja matkat lyhenisivät. Myös kotihoidon asiakaspalveluun liittyvät matkat lyhenisivät.

Kaupunkisuunnittelussa tulisi myös huomioida **eriarvoistumisen ennalta ehkäisy**. Jotta kaupunginosat eivät eriarvoistuisi, tulisi myös vanhuksille soveltuvia vuokra-asuntoja rakentaa sekä kantakaupunkiin että uusille alueille.

Huomattavan suuressa osassa helsinkiläisiä kerrostaloja ja muita asumuksia on liikkumisen esteitä. Hissejä on rakennettu liikkumista helpottamaan, mutta hämmästyttävän monissa hissitaloissa johtaa hissitasanteelle hankalakulkuinen portaikko. Yhdestäkin kohdasta katkeava esteettömyys voi katkaista kulkemisen kokonaan, vaikka **esteetön ja vaivaton liikkuminen on välttämätöntä kaikille ikäihmisille mutta erityisesti apuvälineitä käyttäville vanhuksille omatoimisuuden säilyttämiseksi ja tukemiseksi**.

Uudisrakentamisessa tulee huomioida samat esteettömyysnäkökohdat jo alueen suunnitteluvaiheessa, jolloin voidaan varata **riittävä väljyys suunnitteluun esteettömyysratkaisujen toteuttamista varten**.

Esteettömyys tulee huomioida myös lähipalvelujen ja lähiympäristön suhteen.

Liikenneyhteyksiä, myös palvelulinjoja, tulee kehittää samassa aikataulussa rakentamisen kanssa.

Terhi Koulumies
puheenjohtaja

Eija Bärlund-Toivonen
sihteeri
Helsingin sosiaalivirasto
PL 7350
00099 Helsingin kaupunki
puhelin 09 310 42837
eija.barlund-toivonen@hel.fi